

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben hához horváva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„K Ö Z É R D E K” VIII-ik évfolyamára.

Évről-évre terjed kötelességeink köre a politikai és társadalmi közéletben, nem hagyva érintetlenül sem egyént, sem testületet. E kötelességek felismerése, teljesítésének módjai és eszközei képezhetik a különböző kérdések tárgyát, melyeknek felvetése és a feleltők való eszmecsere gazdag anyagot nyújt hírlapíródalunknak, mely kiterjedése köréhez mérten köteles hivatását betölteni. — Nem riasztva vissza az akadályoktól, — küzdve anyagi nehézségekkel s megtámadásokkal, becsületesen igyekeztünk mi is teljesíteni kötelességeinket, vármegyénk és városaink iránt. — Szolgálni kívántunk érdekkörünk határai között, menten a személyi érdekektől. — Ezt tesszük jövőre is, — bár tudjuk, hogy kötelességeink mind súlyosabbak lesznek. Közönségünk bizalma nyújtott erőt vállalatunkhoz, — ezt várjuk és kérjük a jövőre is, midőn lapunkat t. olvasóink szellemi és anyagi támogatásába ajánljuk.

Nagyenyeden, 1888. december havában.

A „KÖZÉRDEK” szerkesztősége:
Dr. Magyarai Károly. Török Bertalan.

A „KÖZÉRDEK” előfizetési ára:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Az előfizetések megújítását s a hátralékok beküldését tisztelettel kéri

Wokál János,
a „KÖZÉRDEK” kiadója.

Karácsony.

(B.) Az évszázados szokás, mi régebben a gyermekek örömet, ohaját képezte: a Jézuska nevében hozott ajándék, — lassanként felkelté az idősek vágyát, divattá tették és így általánossá vált közöttünk is. Nemcsak a szívelyes, udvarias, kötelességszerű üdvözlések, hanem a kézzelfogható, anyagi értékkel bíró „megemlékezések” képezik a mi számításaink, sőt némelyeknél még a követelések tárgyát is. A kegyelethez, mely eltölt a szent ünnep előestélyén, — nagyon is közel áll a kíváncsiság érzete, tudni vágyva: ki, miként emlékezik meg rólunk?!

A gyermekek nyájasabbak és engedelmesebbek lesznek szülők és hozzátartozók iránt, mert a szófogadás jutalma: a Jézuska ajándéka, csak így fog megérkezni. Nagy urak és urnók alantós tisztviselői, a szolgazemélyzet lesve-lesik az alkalmat, hogy kitüntethessék szolgálatkészségüket, — mert ahhoz lesz mérve a jutalom. A kaszinók, kávéházak, vendéglők személyzete, a gomomba házmester s a mord kapus szelid tekintettel, alázatos mosolylyal tekint reád, mintegy intve, emlékeztetve, hogy ime: jön a karácsony s az új év, ne feleddék meg róla a — Jézuska nevében!

Mert mindnyájunknak örömeink s hogy örvevendhessünk: mindnyájunknak kapni kell valamit. Hogyan volna másképpen e nap valódi örömmünnepe! A harangszó, mely ünnepélyesen terjed a téli köddel, füsttel borított városok és községek felett, nem annyira imára hívó szózat, — hanem a perc jelzése, midőn bátran kinyújthatjuk kezünket a „krisztkindli” után. — Az adventet, mely alatt elő kellene készíteni keblünket és szívünket, hogy méltán ünnepelhesük meg Krisztus születését, — hogyan használhatók fel jobban, mint megfelelő viszonyok reményében — üdvözléteink kigondolására!

De ne tekintsük csak ily sötétet a karácsony képét. Mindezek dacára fényes, ragyogó, örvedetes marad a jó szívek, tiszta lelkek, becsületes, kötelességeiket a haza s az emberiség iránt hiven teljesítők előtt. Bármily elzárkózott, közönyös, vagy épen keményszívű is legyen valaki, egy pillanatra

legalább, eszébe jut saját életének egy-egy boldogabb percze, midőn a bánat, a bűn, a szenvedély helyébe egy csöndesebb, igazabb, emberiesebb érzet fakad fel; — maga körül tekintve, felkelhet rideg szívében a vágy egy boldog, enyhe othon után.

Es azoknak, kik becsületesen munkálni, fáradni tudnak, ne legyenek vágyai, ohaja, melyeket a karácsony ünnepi ajándéka képen nyerjenek meg? — Az államférfi, a tudós, a tisztviselő, a gazda, az iparos, a munkás és mindaz, ki hazája boldogságát, városa haladását, községe fejlődését hiven munkálja, ne vágyják-e arra, mi többet ér a muló értékű ajándéknál: nemes magasztos eszményképe valóulására? Az apa és anya, kik a hazának és társadalomnak nevelik gyermekeiket, — ne lássa-e reményei teljesülését, miket oly fényes szálakból szőnek, ott a karácsonyfa körül?!

Oh bizony! hadd teljék be mindezek szívének vágya, — legyen boldog, örömteljes karácsonya mindnyájunknak!

A „karácsonyi bazár” utolsó napja.

Né g y s z á z — az az 400 forint o. é. tiszta jövedelem! Nos? megmondtam ugy-e! hogy így lesz? Oh! kérem, én ezt előre láttam, hittem, tudtam! Mit? hogy én az ellenkezőt mondtam és hivesztettem volna, szánó mosolygások között? Hiszen a csak tréfa volt, arra számítva, hogy Etuska ő nagysága, meg Berta ő nagysága, meg a többi kedves ő nagyságaik, kik különben oly hamar is elhisznek mindent, — annál jobban járjanak ideájuk megvalósítása és biztosítása után. S hogy ezt mily jól számíttam tettem, mutatja a fényes eredmény! 400 forint! Csupa 10 król, 20 król gyűlte!

Az ám! a vasárnapi „bazár” volt az igazi „bazár”! Délben jött a kaszinó b. Splényi és Csató alispán alelnök urakkal. Rögtön nagy vidámság lett a „buffetban”. Ebéden is ott maradtam, mert Török Bertalanné pompás töltött káposztát mért kolbásszal és Irma k. a. hozott fain inni valót. 10 krért! Csak így lehet 400 frtot össze kaparni, ha hölgyeink áldozatkészek, — mi pedig a végén legalább belátjuk, hogy Enyeden is lehet valamit csinálni, csak érteni kell hozzá!

Három óraker az őrt álló, illetőleg ebédosztó hölgyek haza mentek, mert megérkeztek az otthon ebédelők.

TÁRCZA.

Balassa.

— Irodalomtörténeti arckép. —
Irtá: Szöcs Géza.

Alig van érdekesebb alakja irodalomtörténetünknek kékkői és gyarmati Balassa Bálint bárónál. Ő a magyar lírai költészet megteremtője, a legjelesebb nemzeti lantos irodalmunk mult századi ujjazuléséig.

Élete a szenvedések és küzdelmek szakadatlan lánca. Kora ifjúságától kezdve szeret egy nőt, szereti élete végeig s mégsem teszi őt magáévá, mást vesz nőül, ki őt a megpróbáltatás nehéz napjaiban hűtlenül elhagyja; s azután vérző szívvel, bűnbánattal siratja régi kedvesét a költő —

„Kit más szűz kezére,
Mint tudatlan ember — ok nélkül ereszte.

Mindenki ellenségévé lesz, rágalmazzák, pogánynak tartják; s ő önkényes számkivetésbe megy, sok idegen földet jár be, kietlen sivatagokat és zajgó tengereket.

Majd visszatér hazájába, hogy hősi halált szenvedjen érte: kalandokkal teljes, zaklatott élet nemes megdicsőüléssel végződve.

Költeményeit három főcsoportra oszthatjuk fel: vallásos, hazafüi és szerelmi költeményekre.

A XVI-ik század vallásos és hazafüi költészetének ő a legjelesebb képviselője s e mellett a magyar műdal és a lírai versformák tulajdonképeni megalkotója. Egészen Balassáig számúzve volt a szerelem költészetünkben.

Komoly hangú vallásos zöngemények uralták a tért, puffanó phrásisokkal, de majd semmi meleg érzéssel — s Balassa ép ezt kerüli leginkább.

A legmélyebb áhítat, a töredelmes büntudat és bűn-

bánat, sőt gyakran a kétségbeesés képezik istenes költészetének alaphangulatát. A protestantizmus szelleme vonul végig e költeményeken, az a komor, szomorú és sötét szellem, a mely, mint Toldy mondja: még Balassánál is, a képes költői nyelv, tömörség és a versek dallamos lebegése mellett is örömtelen érzést gerjeszt.

Tudjuk, hogy B. mikor nőül vette Dobó Krisztinát, Várdai Mihály özvegyét 1584-ben, a katolikus hitre tért át, hogy megszabaduljon atól a főben járó pörtől, melyet a kormány indított ellene azért, a miért unokatestvérét vette nőül, de azért szívében élete végeig protestáns maradt, mint költeményei mutatják. Igen gyakran a zsoltozó hangját közeztük meg ezek.

Késztelen, hogy Balassa a vallásos lírában is nagybecsű műveket irt, melyek messze föltte állanak e száz minden más istenes verszetének; új hang, tartalom, alak lep meg ezekben beztünk: ime végre egy költő, egy ihletett dalnok a sok erőtetett hangú tartalmatlan zöngemény után!

... Balassa forrón, zajongva szerette a hazát. Fájt neki pusztulása, fájt az, hogy a honfiak még akkor is pártoskodnak, mikor az együttműködésre égető szükség volna; de egyszersmind nem vesztette el minden reményét, hitt az istenben, hitt nemzete jóvoltában és erejében; remélte, hogy a sokat szenvedett magyar hazára szebb napok is várnak még; e f á j d a l o m érzete váltakozik keblében a r e m é n y e v e l s a mint ez érzések kifejezésre jutnak költészetében: megszületik az első magyar e l é g i a, minden idegen befolyás nélkül.

Ez az első magyar elégia: „A magyar nemzet romlott állapotjáról” ez. költeménye, melyben nemzetünk hanyatlását panaszoja:

„Kár, hogy tartatol úgy, mint senyedendő kőp.
Előmenetdre nincs egy utad is ép . . .”

Es most térjünk át Balassának legnevezetesebb műveire: a szerelmi dalokra, vagy ugynevezett virágéne-

kekre. — 1874-ig csak istenes és hazafias költeményei ismerte a magyar olvasó és irodalom buváró világ s azt hitte, hogy szerelmi költeményei elveszték, vagy elégték, sajnálkozva olvasván a megmaradt szomorú epilogot:

„Ti penig szerzettem átkozott sok versok,
Búna! kik egyebet nekem nem nyertetek,
Tűzben mind fejenként égjete, vasszettek . . !”

Végre a történelmi társulat 1874-iki kirándulás alkalmával, a br. Radvánszkyak zólyom-radványi leváltárában tedezte föl Deák Farkas B. virágénekeit egy corderben, melyet valószínűleg a költő tudós írdoakja, Hartanyi Imre másolt le.

Egészen Balassáig számúzve volt a szerelem érzése költészetünkben. A vallás magyarszói azt tartották, hogy a költészetnek méltó tárgya csak a hit lehet s a szerelem mint bűnös földi érzemény nem érdemli meg ezt a kitüntetést; az évszázad tulságig viit szenteskedő szelleme megsemmisíté azokat a szerelmi dalokat is, melyek a nép keblében születtek; a predikátorok szószékéről üldözték a szegény szerelmi daloscsákat s szerzőiket „örök kárhozatra” itélték; a költészet művelői ósdi szellemű, vaskalapos tudósok, a kik iskolában tanulták a költés mesterségét, nem vevén figyelembe az annyiszor áttanult Ars poetica örökigaz mondatát, hogy poeta non fit, sed nascitur!

— Ez elfogultság ellen támad föl Balassa virágénekeivel — mondja Kardos Albert a XVI-ik század magyar lírai költészetéről szóló pályanyertes értekezésében — és vivja ki a szerelmi költészetnek az őt megillető helyet. Hogy buzgó neveltetése vallási mysticismusa mellett is épen Balassa lép föl a szerelmi líra első apostolaként, az csak költők nagy tehetségéből, rendkívüli műveltségéből és erős szenvedélyből fejthető meg.

Tudományban sokan felül mulhattak, de műveltségre nézve korában alig volt hozzáfogható.

(Vége köv.)

Letts is élénkség Donogányiné ő nsga és szép kisasszonya körül — s úgy vettem észre, hogy néhány szép szem a Bisztritsányi-féle sátozt még fényesebbé tette. Egyszerre csak szűk lett a terem. A pénztárnál hárman is osztották a jegyet. A dolmánytözsdé ostrom alá került. A „F o r t u n a” sátorban kapkodták a sorsjegyeket s alig hagytak valamit a szép tárgyakból. A buffetba nem lehetett bejutni. Dr. Szász Károlyné kezdte szűkebbre szabni a porciókat. Steibel Emi és Pásztohi Marika csodákat miveltek a fáradságtól s mindég jó kedvű szolgálatban. Varró Róza teljes dicsőséget aratott, mivel Orgonás őrnagy kívánságát: „1 frtot egy pújka fejért”, rögtön tudta teljesíteni. Török Gyöngyike protectio „spriczerjei” kifogyhatatlanok voltak. A professor urak pedig csak Makkai Margit útján juthattak holmi jóhoz. A szivarfűst hatalmas fellegekben került szét. A buffetba nem férő publikum lázadással fenyegetett s mire dr. Magyariné ijedtében minden tortát és diós kiflit eladott. S mindezek tetejébe a zene szűlt. A czukros sátorban pedig csak amugy mérték a bonbont, 6 darapot 1 krért! Ott volt ősszegyülve minden gyerek, telve édes gyönyörrel, t. i. száraz fűgével.

Közeledik az esti 5 óra. — Az utolsó sorsjegyeket már eladták, midőn Brencsán Gézáné és Czirner Laura felmutatják a „legutolsó, biztosan nyert darabot”. — Jó, hogy duellum nem lett belőle, úgy elkapták egymás elől ezt a szerencsés számot. — Aközben megkezdődött a concert. Ember-emberhátán hallgatott — volna, ha az ifjabb nemzedék ki nem találja a bujdosó játékot. Vincze Dánielné kitűnő zongora-játéka, Papp Cecília brillians szavallata — (Szép Ilonka) Papp Lenke zongorakíséretével, — Berna k. a. gyönyörű hangon énekelt dala, Fűzi Katinka k. a. kísérete zongorán — és Dragomann Teréz k. a. csinos zongorázása sűrű tapsban részesült.

Következett a sorsolás. Ehhez kellett: az összes hatósági személyzet, azután: Folyovich Rózsika, a legszébb mosolygó arccsal — s végül 3 darab skatula. — Ezeket Török Bertalan előszerezvén, — Rózsikával együtt oly szépen elvégezték a dolgot, hogy mindenki meg lett volna elégedve, ha minden sorsjeggyel legalább egy pulykapánkól lehetett volna nyerni. Így is beletörődtek a sorsba, csak lehetett volna vacsorálni. Nehezen ment az, pedig tiszt. Szilágyi Farkas, a kör elnöke, nagy toszban élteté a „bazar” eszméjének megpendítőjét s a rendező bizottság elnökét: Török Bertalan német, ki is, midőn meginvitatott s éljenzéssel fogadva megjelent: újból is megfelelő köszönetben részesült. — Így tett a hálás publikum a bizottság minden egyes tagjával is, — kik valóban lekötözték szívéllyességükkel s buzgalommal. Hátha már akkor tudták volna, hogy nem 200, nem 300, hanem épen 400 frt a tiszta jövedelem!

Éjjel 11 óra! A sátrakat elhagyták már árusaik. Szedik össze a sok szép holmit. Csak egy sátorban látom, hogy még számolnak, számitanak. A buffetban egy asztal körül vidám társaság dalol, körül tres tálak, pulykák és kappanak szomorú maradványai hevernek. Kovács Gyuláné a legkitartóbb, — bár közel a kimerüléshez, — rüdet terem a rendtelenségben s egymás mellé állítja a boros és borvizes üvegek, a poharak, kés-villák legióját. A dal mind élénkebb lesz ifju lányok csengő hangjától. Végül elnuelm minden.

A 400 forint tőke maradt a „Bazar” legszebb hirdetője. Dicséret és elismerés azoknak, a kik létrehozták s köszönet a közönségnek, mely áldozni akart is, tudott is.

IRODALOM.

Budapesti Hirlap.

Szerkesztő: Csukás József.

A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésevel küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **m a g y a r s á g!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozó társak egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendszeres levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap” arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeket K a a s Ivor báró, R á k o s y Jenő, Gr ün v a l d Béla, B a l o g h Pál írják más kiváló hazai publicistákkal hiven a lap független magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarországi politikai és közéleti felől távirati értesülésekkel látják el rendszeres levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír

a lap: a „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történt eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók kivül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e czélokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap” Tárcaarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A n a p i r o v a t o k a t kitűnő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatok külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden családszótalan. A közgazdasági rovatban a magyar gazdaság, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. De ezuttal még egy kedves meglepetéssel is szolgálunk olvasóinknak. 1889. január első napján J ó k a i M ó r tól kezdünk egy új regényt, melyet koszosz írónk kizárólag a „Budapesti Hirlap” számára írt. J ó k a i M ó r új regényének a címe: **A k i a s z i v é t a h o m l o k á n h o r d j a s m i n t a k ö l t ő m a g a, m o n d j a „ e g y m o d e r n e z e r e g y é j i m e s e ”.** A regény egyike Jókai ama genialis, ragyogó alkotásainak, melyek már oly régóta az ő bűvös körébe vonták az olvasó közönséget s Jókait oly népszerűvé, bálványozottá tették, a minő soha még magyar író nem volt. A regény eleje Magyarországon, a vége Mekkában játszik. H ó s e e g y n ő. Jókai Mór új regényének közlését 1889. január 1-sején kezdjük meg. Előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legelőszérűbben postautalvánnyal eszközölhetők következők szerint: A „Budapesti Hirlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

+ A „Pénzügyi Utmutató” című sorsolási lapra, mely újévkor harmadik évi folyamába lép, felhívjuk különösen azon olvasóink figyelmét, a kik értékpapirokkal s főleg sorsjegyekkel bírnak. A „Pénzügyi Utmutató”, melyet ismert nevű közgazdasági írók szerkesztenek, hivatva van kisorozítani azon selejtes sorsolási lapokat, melyeket egyes bankárok adnak ki azért, hogy általuk és segélyükkel üzletfeleket szerezzenek maguknak és a mely lapok ezen üzleti körözvényeszerű jellegüknél fogva nélkülözik a megbízhatóság és pártatlanság azon mérvét, mely előfeltétele a hivatásos sajtónak és a mely egy pénzügyi lapnál egyenesen mellőzhetlen. Ellenében a hivatkozott bankár-közönséggel a „Pénzügyi Utmutató” tisztán hirlapi vállalat és ez indította a nagymélt. m. kir. belügyminisztert arra, hogy 1888. évi 34295. sz. k ö r e n d e l e t e v e l a „Pénzügyi Utmutató”-t, mint „hiteles sorsolási lapot és teljesen megbízható szakközlőnyt” hivatalosan ajánlja. A „Pénzügyi Utmutató” rendszeren minden huzás után jelen meg; közli a magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek huzásait, ugyszintén a záloglevelek, kötvények és részvények sorsolásait mindenkor a hátralékosok, vagyis a korábban kisorsolt, de még kifizetés végett be nem mutatott darabok kimutatásával együtt. Tájékoztató cikkei és felvilágosító közleményei a tőzsdé, pénzügyek és biztosítás köréből megóvják az értékpapírbirtokost a károsodástól. Szerkesztői postájában nyíltsággal és — ez a lap főbecse — üzleti érdek nélkül alapos felvilágosítást ad a legkülönfélébb kérdések iránt. Díjmentesen vállalja el előfizető sorsjegyeinek revidisióját, sőt állandó nyilvántartását és kisorolás esetén azonnal értesíti az illetőt. Ugyancsak ingyen közvetíti a lap kiadóhivatala a magyar értékpapírok esedékes szelvényeinek beváltását, a kisorsolt értékpapírok beváltását vagy kicserélését stb. szóval ingyenesen teljesíti mindazon apró szolgálatokat, melyekért a közönség nem mindig megbízható bankárokhoz szokott fordulni. A „Pénzügyi Utmutató” előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt. Előfizethetnek legelőszérűbben postautalvánnyal a kiadóhivatalban, Budapest, Andrásy 84. szám alatt.

VEGYES HIREK.

— A létesítendő czukorgyár érdekében következő felhívást intézte vármegyei főispánja az érdekelt birtokosokhoz: Örömmel értesítem ezimert arról, hogy a magas kormány jóakaró és becses kezdeményezése, sőt támogatása mellett az erdélyi részeken fölállítani tervezett répacukorgyár kérdése immár abba a stadiumba lépett, hogy a gyári vállalkozók és a termelésre vállalkozó gazdák között köteendő szerződések megkötésének

ideje elérkezett. Főlöszegesenek találom azon kiváló előnyökre ismételve utalni, a melyek e gyár fölállításával — a mi szomorú viszonyaink közepette — az erdélyrészi birtokosságra gazdasági és ipari tekintetben háramlanak, — hiszen ezeket czim kellőleg méltányolni látszott azon érdeklődéssel, melyet a termelésben való részvétel kilátásba helyezésével tanusított. Szükségem azonban utalnom arra, hogy a vállalkozókkal megéjtett tárgyalások folyamán sikerült oly megállapodásokra jutnom, melyek az erdélyrészi gazdaközönség részéről e tekintetben hangoztatott kívánalmakat teljes mértékben kiölgíteni vannak hivatva. A szövegben megállapított termelési szerződésekben u. i. az eddigi 65 kros répaártól eltérőleg — a czukortartalom tekintetében a 11—12%-ok között polarizáló répa beváltási ára métermázsánként 70 kiban fixoztatott. — azonfelül pedig minden tized — polarizációs fok után % krral magasabban. Ezenkívül utalnom kell arra is, hogy — szintén ellentétben az eddigi megállapodásokkal a répa a földóvasuti állomásokon vétetik át a termelőtől s ekként — bizonyos távolsági határok között — a vasuti szállítási költségek a gyári vállalkozókat terhelik. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy minden métermázsára nyersen beszoigáltatott répa után a termelőnek 35 kilogramm etetési czélokra alkalmas répaszelet biztosított, melyet azonban a termelő kívánására — a gyár métermázsánként 15 krral megvált. Az ingyen vetőmagot szintén a gyár szolgáltatja s azonkívül holdanként 20—30 frt termelési előleget is nyújt. Ezen alapokon most már realisabb eredményekkel biztató szerződések lesznek köthetők s miután a vállalkozók által a létesítés iránt kitűzött rövid határidő befejezéséhez közeleg s ennek keretében a végeldöntésnek meg kell történnie, — van szerencsém czimet, mint termelőt s úgy is, mint ezen közgazdasági intézmény iránt érdeklődőt, egy folyó hó 29-én, d. e. 10 órakor Nagyenyeden tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. A meghíváshoz csak azon megjegyzést fűzöm, hogy ezen gyűlekezeten lesznek a végleges szerződések megállapítva s így — a mennyiben czim a termelésre hajlandó — megjelenése a másithatlan határozat szempontjából elkerülhetlen. Nagyenyeden, 1888. évi december hó 14-én, hazafias tisztelettel: b. K e m é n y K á l m á n.

— A nagyenyedi ref. egyházmegye esperese, ntiszt. H e g e d ű s L a j o s folyó december hó 28-ra egyházmegyei közgyűlést hívott össze O-T o r d á r a. — Ezen e-megyei közgyűlés tárgyai: a) esperesi jelentés az egyházközségekben végzett esperesi vizsgálatok eredményéről. b) Főjegyzői jelentés az egyházmegyei tanács üléséről. c) B a r a b á s J ó z s e f egyházmegyei számvető lemondása s ezzel kapcsolatosan e-megyei számvető választás. d) Ujjonnan választott egyházmegyei gondnok gróf B e t h l e n S á n d o r n a k gondnok tisztségbe ünnepélyes beigtatása. — Ugyanez alkalommal egyházmegyei köz- és házaasági törvényszéki ülések is fognak tartatni. A közgyűlés d. e. 9 órakor nyílik meg.

— A nagyenyedi casino egylet e hó 16-án tartotta meg rendes évi közgyűlését, b. K e m é n y K á l m á n elnök távolléte miatt, S p l é n y i H e n r i c h báró igazgató elnökléte alatt. Az elnöki megnyitó nagyjában vázolta a lejárt egylet évi kiválóbb mozzanatait s meleg hangon emlékezett meg T ó t h F e r e n c z e n e k, a legregibb casino tagnak elhunytáról. Az egyes jelentések a casino számadási és könyvtári ügyeit tüntették fel s általában kiölgítő benyomást keltettek. A jövő évre előirányoztatott 1282 frt 38 kr bevétel, 1205 frt 20 kr kiadás és 77 frt 18 kr felesleg. A tagsági díjak maradtak a régiek. A jövő évben járti fog 13 lap és folyóirat, köztőlük 2 németnyelvű. Dálután tisztújításra kerül a sor, a tisztikar és választmány, mondhatni újra megválasztott. Ime közöljük a névsort: elnök: b. Kemény Kálmán, igazgatók: b. Splényi Henrik, Csató János; jegyző: Váro Ferencz, könyvtárnok: Bihari István; pénztárnok ifj. Gáspár János; gazda: Rákosi Bálint. Választmány: b. Kemény György, id. Gáspár János, dr. Magyar Károly, Medgyes Bálint, Nagy Lajos, Szalánczi Lőrincz, Szilágyi Gyula, Török Bertalan, Zeyk Kálmán.

— A szegénysorsu tanulókat segélyező kör által december hó 15 és 16-án Nagyenyeden rendezett jótékonycélu karácsonyi bazar a segélyegylet pénzalapját 400 frtal gyarapította, mely összeg mint állandó tőke gyümölcsözés végett a nagyenyedi kisegítő takarékpénztárba helyeztetett el.

— A „bazar” sorsjátékán következő nyereményszámok huzattak ki. I. sorozat 25. 87. szám. II. s. 6. 76. sz. III. s. 5. 8. 26. sz. IV. s. 52. 70. sz. V. s. 31. 88. sz. VI. s. 56. 79. sz. VII. s. 62. 94. sz. VIII. s. 62. 72. sz. IX. 18. 65. 91. sz. X. s. 1. 80. sz. A nyeremények, egyet kivéve, — a nyerőknek már kiadattak.

— A nagyenyedi patakszabályozási munkálatokat a vasut már megkezdte s a mig a kedvező időjárás tart, folytatni fogja. Sok foglalkozás nélküli munkás jut ez által keresethez.

— Körjegyző-választás volt már másodsor Szászcsanadon, mivel az első alkalommal megválasztott K o n n a r t h még nem érte el a 24 éves törvényes kort. A választók bizalma most M á r t o n S á m u e l személyében központosult.

— A zalathnai női kaszinó a miniszterium által jóváhagyott alapszabályai értelmében a lefolyt héten tartá meg szervezködő közgyűlését általános érdeklődés mellett. Az igazgató választmány így alakult meg: Elnök: K o o s J ó z s e f n é, titkár O e l b e r g G. pénztárnok E l e s e n c z k i n é, ház-

n kiváló elő-
ar föllállításával
— az erdőlyré-
en háramlanak,
i látszott azon
résztétel ki-
ban utalnom
ások folyamán
ek az erdőly-
hangoztatott
annak hivatta.
ésekben u. i.
ezkortartalom
ló répa bevál-
tatott. — azon-
ok után 1/2
arra is, hogy
ásokkal a répa
etik át a ter-
ások között —
zókat terhelik.
hogy minden
a termelőnek
paszelet bizo-
ára — a gyár
yen vetőmagot
nként 20—30
na most már
lesznek köt-
s iránt kiltzött
ek keretében a
a szerencsém
közgazdasági
29-én d. e.
o értékeletre
azon megjegy-
a végleges
iben ezim a
hatlan hatá-
yeden, 1888.
b. Kemény

nagy Köhlerné. Biz. tagok: Spindler Péterné, Nagy Károlyné, Dr. Szontagné, Favyné, Barnáné, Weiszné, Ajtayné Lukács Jánosné, Visáné. Az ifju egylet díszes termeket rendezett be, lapokról, mulattató tárgyakról gondoskodott, hogy tagjai sok kellemes órát tölthessenek ott, miben, látva az előlekezők, hogy jó kezekben van a kormány, semmi kétség nincs.

— A zalathnai szegény iskolás gyermekeket segélyező nőegylet folyó hó 16-án tartotta meg szokásos segélykiosztása ünnepélyét. Nemes irányu törekvésében készséggel pártolja a jótékony célú egyület Zalathna áldozatkész közönsége, csak az volt ez alkalommal szomorú és leverő, hogy a segélykiosztásban nem a valódi szükség szerént járt el, hanem a legszűkebb felekezetiesség által korlátoztatta magát (csak két máselekeztűnek adván segélyt, mint minő vallásu —) az intező választmány. Talán ép ezért, hogy ezt tehessék, tarták meg a legszűkebb családi körben az érdeklődők tömeges kizárásával a szokásos s körgyűlésileg most is karácsony szombatjára (dec. 24-re) határozott ünnepélyt — minden gyűlési határozat ellenére önkényűleg 16-án.

— **Fililrestély december 8-án.** A szegény tanulókat segélyző kör e fililrestélye a legsikerültebbek egyike volt, úgy anyagi, mint szellemi tekintetben. A bevétel 38 frt 40 kr. ebből 11 frt 40 kr feltűzésekre esik. A helyi dal- és népdal egyvelege remekül sikerült, megtapsoltuk és megüdvültük. Vincze Dániel éneklője és leánykaja Zelm a gyönyörű zongorajátéka szintén nem volt hatás nélkül. Nagler Sarolta k. a talpraesett, alapos tanulmányozásról tanuskodó, szépen, érzéssel előadott szavata — Petőfi: apostolának XV. fejezete — megérdemelte az aratott tapsokat. Bokor Klára k. a szép, esendő, kedves, fűde hangon előadott, jól választott népdalait, melyek általános tetszéssel találkoztak, s melyeket dícséretre méltó készséggel s páratlan ügyességgel kísért zongorán Dancsházi Gusztáv ur — többször megüdvültük; s e helyen is a legmelegebb elismeréssel emlékezünk meg k. a-ról, ki ez első fellépésével kiérdemelte az elismerő tapsokat. Drágozmann Teréz k. a kifogástalan zongorajátéka, sok ügyességről tanuskodott, gratulálunk!

— **Báró Nyári Sándorné szül. Roffi Borbély Paulina ó méltósága** Jánosiból (Gómör) a szegénysorsu tanulókat segélyező kör pénzalapja javára 3 forintot küldött, mely összegátvételtel nyilvánosan nyugtátnyozom. Nagyenyed, 1889. decz. 22. Szilágyi Farkas köri elnök.

— Nagyenyed város azon derék kereskedő, u. m. Cirner József, Bisztritsány Lajos, Bodola és Vajda, Korbuly Bálint, Ungerpek Miklós, Winkler János, Wokál János urak, valamint Bálint János takácsmester ur folyó decz. 15. és 16-án Nagyenyeden rendezett jótékony célú karácsonyi bazár alkalmával átraktak emeltek, azokat árukkal gazdagon ellátták s bevételük 10 %-át a bazár javára számolták el s mindezek által a bazár erkölcsi, valamint anyagi fényes sikerét nagy részben előmozdították, a szegénysorsu tanulókat segélyező kör hálás köszönetét. — Nagyenyed, 1888. decz. 21. Szilágyi Farkas, köri elnök. Török Bertalané, r. biz. elnök.

— **A folyó december hó 15. és 16-án** rendezett jótékony célú karácsonyi bazár alkalmával Balla István nagyenyedi iparos polgár ajándékozott a buffetre 50 pár virsli, ugyanez alkalommal Benedek Sámuel szeszraktár-kezelő a bazár sátraihoz szükséges deszka és lécz anyagot díj nélkül bocsátotta a segélyző kör rendelkezésére. Fogadják a fent nevezett urak a nemes ügy érdekében meghozott adományaikért körünk hálás köszönetét. Nagyenyed, 1888. decz. 21. Szilágyi Farkas, köri elnök.

— **A szegény tanulókat segélyező kör által** rendezett karácsonyi bazár alkalmával felülírt szíveskedtek: b. Kemény Kálmáné 7 frt. Miksa Ida 3 frt. Zeyk Kálmán, Miksa Miklós 50—50 kr, özv. Zeyk Miklósé 2 frt, Korbuly Bálint 20 kr. Elekes László, ellenőr, ifj. Cirner József, pénztáros.

— **A nagyenyedi szegénysorsu tanulókat segélyző kör által** december hó 15. és 16-án rendezett karácsonyi bazár alkalmával a buffetre adakoztak pénzben: Báró Kemény Györgyné 4 frt, özv. Mángesius Frigyesné 2 frt, Kerekes Mihályné, dr. Farnos Deszóné, Dezso Zsigmondné, Sáska Sándorné, dr. Mátyás Mihályné, Szilágyi Gyuláné 1—1 frt. Étel, ital és gyümölcs nemekben: Báró Kemény Dénesné, Zeyk Józsefné, özv. Zeyk Karolyné, báró Kemény Gyuláné, Török Bertalané, dr. Magyarai Karolyné, Wokál Jánosné, Kovács Gyuláné, dr. Kovács Ödöné, Cirner Józsefné, dr. Donogány Jakabné, Sikorszki Jánosné, Müller Mihályné, dr. Bocz Józsefné, Király Miklósné, dr. Winkler Albertné, id. Winkler Jánosné, dr. Bartók Györgyné, Vínóze Dánielné, Adler Sándorné, Mórógyi Istvánné, dr. Reznek Jánosné, Aczél Béláné, László Gyuláné, Papp Gyuláné, b. Kemény Endréné, Folyovich Sándorné, Kiss Albertné, Tóth Miklósné, Farkas Mária, Korbuly Bálintné, Szilágyi Farkasné, Váró Ferenczné, Baresai Albertné, Makkai Domokosné, özv. Benedek Sándorné, dr. Szász Karolyné, Petki Ferencné, Ludvig Jánosné, Klimes Karolyné, Varró Gergelyné, Csernátóni Vajda Péterné, dr. Jeney Eleké, Rákosi Bálintné, Erős Istvánné, Horváth Józsefné, Straub Jánosné, b. Splényi Henrichné, Seidel Józsefné, Sillman Nándorné, Török Dánielné, Pogány Jánosné, Rapacs Rómeóné, Bokor Mózesné, Krizmanits Vilmosné, Medgyes Bálintné, Thelma Józsefné, Buda Edéné. — Nagyenyed város fent megnevezett milyen tisztelt urnői, kik a folyó decz. hó 15. és 16-án Nagyenyeden megtartott jótékony célú karácsonyi bazár fényes sikerét a buffetek ellátása által nagy mértékben elősegítették, fogadják a szegénysorsu tanulókat segélyező kör hálás köszönetét. Nagyenyed, 1888. decz. 21. Szilágyi Farkas, köri elnök, Török Bertalané, r. bizottsági elnök.

— **Szegény tanulókat felruházására adakoztak:** Folyovich Sándorné ivén: Pogány Jánosné 2 frt. Tóth Miklósé 1 frt, 4 téli kabát, 3 drb mellény, 3 köntös. Török Györgyné 60 kr. Farkas Mária 1 szoknya és 1 köntény. Ungár Sámuelné 1 frt. Kanabé Ferenczné 1 frt. Folyovich Sándorné 1 frt, 1 fű és egy leány téli ruhát, egy csaka muff és egy kapiszton. Nuriásán Jánosné 1 frt. Harmath Miklósé 1 frt. László Imre 50 kr. Id. Gáspár János 2 frt. özv. Lóte Lajosné 1 frt. Márton Sámuel 50 kr. Réti Karolyné 50 kr. Balyán D. Ferencné 50 krajczár. Dances Sámuelné 1 frt. Székely Albertné 1 forint. Szepényi Jánosné 6 darab ruhanemű. Albert Ivánné 2 frt. adott. Cirner J. József ur izletében kített perselyből 2 frt 20 kr. Dobos József vendéglős ur által kített perselyből 3 frt. Kanyei Kálmán utazó 50 kr. Iszkutz utazó 1 frt. Dénese Gyula, titkár. Cirner J. József, pénztáros.

CSARNOK.

Karácsonyi elmélkedés.

Tünjetelek fel képezelemben ti egyszerű, tisztaságtól ragyogó falak. ott a szőke maros mellett! Tünjetelek fel, ti áldott falak ezerszeresen áldott népeitekkel! Hadd legyenek még egyszer gyermek, ki ott szánkázik karácsony szombatján a „nagyhid“ meredek oldalán s nem fel attól, hogy elviszi a — manó. Hadd lássalak Bagarus és Bongor, gyermek ábrándjaimnak édes menhelye, hol annyiszor sugározta be álmadozásaimat fuvalmaitok balsamárja. — Hadd lássalak Iztó pataka, sugaras ormaiddal, beszédes földeddel, arasznyi utaddal. Hadd lássalak titeket, ti nyüzsgő csoport, kik házról-házra járva dicsőségét zengitek annak, ki eljövendő vala. Te én népem, ki még nem veszed észre, hogy emlékezesetek nem talál e rideg, örömtelen jelenhez, hozzátok beszélek! Mint lobogó őrtűz, ugy virraszt egyszerű, keresetlen zsolttárotok a bethlehemi éjszaka dicsőségénél: „Ragyog már lám, melyet Balám láta régen. Fénylik, mint szép nap az égen.“

Egyszerű, nagyon naivok vagytok ti jó falusiak! Hát ti még nem ismeritek a mai világot? Ezt a szivtelen, önző világot, hol nem találunk mást, mint eltörpült jellemeket, eladó becsületet, ingadozó hűséget, megvesztegethető igazságerzetet s naponkenti sikkasztásokat. Ti még magatok elé varazsoljátok azt a magasztos eseményt, mikor egyszerű pasztorok hirdették, hogy ma született a Megtartó, ki az Ur Jézus Krisztus? Ti még hinni tudtok az istenembernek, kinek tanítása kétezzer év óta vigasztalója a szenvedőknek, öröme a szegényeknek, boldogítója az egész emberiségnek?

Egyszerűek, nagyon naivok vagytok ti jó falusiak!... Ti még nem hódoltok a divatnak, ti még nem tudjátok, hogy czudar világot élünk s hogy ma már dohbang és reklám az egész élet. Hát ti mit tudtok? Éven at szántótok, vetek, marhakat neveltek; jarjatok a berket, erdőt, bámuljátok az alkonyi éj pirját, virágok nyilását, vadgalamb bagását s mit sem tudtok arról, hogy gonosz is van a világon s az itt jár a városban. Ez szívja szivünk verét, megemészti lelkünk, karhozattossá teszi egész életünk.

Fellázad a vérem, ha arra gondolok, hogy manapság csak a bitangnak, gazembernek, rablónak és sikkasztónak van igazsága. Érzem, hogy epévé válik szivem s a zöldszerű szörnyeteg itt szagat bennem körmeivel — s egyedül ti tudtok megvigasztalni jó falusiak. Tünjetelek fel tehát a ködből, mint ama esillag ott távo: keleten, hogy épüljön meg újra hitem, hogy daloljak versenyt ti veletek, hogy legyenek újra boldog... Itt vagytok! Köszöntlek titeket! Megyek ti hozzátok!... Várjatok!... Ketten megyünk, befogadjátok-e őt is? Én és egy árny. Sokat szenvedett, nagyon korán elhalt. De ma szent karácsony napján feltámadt, mint feltámad mindennap lelkemben csábos mosolyával. Halleluja! Halleluja!! Szeressétek őt is, mikép szerettek engem. Áldjátok őt is, mikép áldani fogtok engem, ha visszatérek ti hozzátok. Bár el se hagyatalak volna soha titeket! Most elég lenne egy bubánat. Adjatok helyet neki szivetekben, mert megnevesül általa az. Most már úgy érzek, mint ti; úgy gondolkozom, mint ti... Hiszek (eddig nem hittem), remélek (ezt se tudtam tenni), szeretek, mint szerettem mindig. Látom azt a másikat is, kit hozzátok viszek, hogy mikép tépi porrá emléket annak a hitványnak, ki elég vakmerő volt összerögni egy szivet, melyben ő gyujtotta fel a szerelem lángját, s attól a lángtól megperzselődve, meghalt.

Te, magát kiélt világot, ki bejártad a févilágot, imádkozz büneidért s járd tovább mámoros életed. Nem gyűlöllek. A hitványra e szenvedélyt nem szokták pazarolni. Azt megvetik, mikép megvetlek én mindeneddal együtt.

Te pedig jer, én istennöm, ködből, fényből kiemelkedő árny! Várnak reánk... Boldogok leszünk s kaczagva mondjuk ennek a világnak ott a szemébe: Mindörökké... s o h a t ö b b é . . .

Jó falusiak vig karácsonyi napokat, boldog újévet! Ünnepek szentelje meg a született Jézus... Nektek eljön az most is, némely ember pedig nem akarja befogadni, miután nem mindnyájan vagyunk a szellemi szellemiek. —i. —e.

KÖZGAZDASÁG.

A cukorrépa-termelésről.

Tek. szerkesztő ur.
Midőn becses lapjának a „Közérdek“-nek 48 ik számából olvastam, hogy az itt felállítandó cukorgyár iránt még ez ideig nem nagy érdeklőség tapasztalható, mert a gazdák nem tudják, hogy a répatermelés milyen talajt igényel? Milyen termelési eljárást kíván? Mennyi a termelési költség holdankint? Hogy a buza és törökbuza-termelés kevesebb költséggel és munkával jár stb. osztván szerkesztő ur költségét ez indokolatlan közönyösség felett: vettem a plajbászt és egy kis összehasonlító számadást csináltam a buza, törökbuza és a cukorrépa évi termelési költsége, hozama és értékesítése között.

Buza:
Az idén jó termés volt, tehát ezt vettem alapul.
Bevétel: 1 kat. hold adott átlag 12% kalangyát
" a 4 liter véka = 50 véka à 11 = 50.—
" 12% kalangya szalma és töredék à 30 kr = 3.75
Bevételi összeg 53.75
Kiadás: Ugarlás 3 f. + forgatás 2 f. + vetőszántás és boronálás 2 frt 50 = 7.50
" vetőmag 8 véka à 1 = 8.—
" gyomlálás (az idén kevés bajt okozott) —
" aratás 8 sarslós asszony à 35 kr + 20 kr koszt = 55 = 4.40
" aratás 1 kötező egyén à 40 kr + 20 kr koszt = 60 = —.60
" Behordás kalangyánként 10 kr a cséplőgéphez 1.25
" Cséplés kalangyánként 20 kr 2.50

Kiadási összeg 24.25
Mutatkozik e szerint a buzánál: (53.75—24.25) = 29 frt 50 kr bevétel.
Törökbuza.
Az idén gyenge termés volt, vegyünk jobbat.
Bevétel: 1 kat. hold (más évben) adott átlag 55 vékát à 70 kr = 38.50
" kocsány értéke 3.—
" mellék termények, tők és paszuly értéke 4.—
Bevételi összeg 45.50

Kiadás: Szántás és boronálás 3.—
vetőmag 1 v. jó minőség 1.—
I. kapa, 8 személy à 40 kr és 20 krajczár koszt = 60 kr = 4.80
II. kapa 6 személy à 45 kr és 20 krajczár koszt = 65 kr = 3.90
Törökbuza szedés, kóré vágás és kötözés együtt 6 személy à 40 kr és 20 kr koszt 3.60
Törökbuza hazaszállítás 1.—
Kocsány fuvar —.80
55 véka törökbuza morzsolás à 2 kr 1.10
Kiadási összeg 19.20

Mutatkozik tehát a törökbuzával (45.50—19.20) = 26 frt 30 kr bevétel.

Czukorrépa.
Kiadás: a czukorrépa szántási költségeit a buzával egyenértékűnek véve 7.50
magot ad a gyár —.—
vetés — (míg társulás utján is vetőgépek beszerelve nem lesznek) jelző gereblye vagy zsinettel 5 leány à 25 kr és 20 krajczár koszt = 45 kr = 2.25
I. kapálás 8 személy à 40 kr és 20 krajczár koszt = 60 kr = 4.80
II. Egyeselés és kapálás 16 személy à 40 kr és 20 kr koszt = 60 = 9.60
III. kapálás 10 egyén à 40 kr + 20 kr koszt = 60 kr = 6.—
130 metermázsra répa kiszedés, feltisztítás és kupaczkokba rakása mázsánként à 8 krajczárjával 10.40
Gyárba szállítás 13 szekér à 40 kr = 5.20
Kiadási összeg 45.75

Bevétel: 130 mm. répa 65 kr = 84.50—45.75 = 39 frt 75 kr.

A fenti eredményeket összehasonlítva, mutatkozik: a buza-termelésnél 1 kat. holdon 29.50 kr a törökbuzával " " " 26.30 " a czukorrépánál " " " 39.75 „nyeremény. E szám adatok elég világosan igazolják, hogy a czukorrépa-termelés a legrosszabb esetben is hoz annyit hasznot, mint a buza és törökbuza. Midőn a czukorrépa évi termését 130 mmázsára tettem, egy oly mennyiséget vettem számításom alapjául, a mely a répatermeléssel foglalkozó gazdaságok adatai közt mint minimum fordul elő, pedig határozottan merem állítani, hogy pl. az enyedi határon — megfelelő munka mellett — 150—170, sőt kivételes fekvés a talajról mellett a 200 mmázsás termés is előfordulhat.

Az igaz, hogy a répa termelési költsége majdnem kétszerese a buza és törökbuza termelési költségének, de ez tetemesen alább fog szállani, mielőtt fogatos eszközök is fognak a termelők rendelkezésére állani. Pl. egy több kisebb gazdák által megvásárolt vetőgép, a mely naponta 8—10 holdat bevet, egy hold répa elvetését 1 óra alatt is megejti, a midőn is a répamag legtekéletesebb elvetése alig fog a gazdának egy néhány krajczárba kerülni. Tetemesen alaszaltja a lókapa használata a kézi kapások nagyobb számát. Egy szóval gépek használata mellett a termelési költségek reducálódnak.

Azon tekintélyes jövedelmen kívül, melyet a czukorrépa termelés vállalkozó gazdáinknak a nyers termény azonnali értékesítése által biztosít, még igen fontos és ugyiszólván felszámíthatatlan előnyök kinalkoznak a gazdák részére, nevezetesen:

Egy millió mmázsra feldolgozott répából vissza ad a gyár a gazdának — igen olcsón — legalább is száz-ezer mmázsra kisajtolt répa-törkölyt, ennek pedig a takarmány értéke megfelel 50.000 mm. szénának. Ezen takarmány mennyiség fedezi a téli időszak alatt mintegy 2000 drb marha szükségletét. Az 50 ezer mm. feltakarmányozott szénáértékű répatörkölyből — hozzáértve a szükséges alomszalmát is — visszakerül legkevesebb 120 ezer mm. trágya, a melylyel ezer holdat középszertlen be lehet trágyázni s így csupán a répatörkölyből származó trágya elegendő az 5000 hold répa területnek 5 év alatti — középszertű — betrágyázására. Figyelembe veendő még, hogy a czukorgyárban a kisajtoló répatörkölyön kívül még igen fontos trágyaértékű hulladékok is nyeretnek, mint pl. spodium por (felhasznált csontliszt), tisztító mész,

tetes mennességü hamu és más egyéb gyári söpredékek, a melyek közvetlen is kitűnő trágyaerővel bírnak, de ha ezen anyagokat koronként, kisebb mennyiségben is hintjük trágyatelepünkre: akkor az így kezelt trágyakészletünk hatását legalább is 10%-al fokoztuk.

Ezekből kifolyólag mindenki beláthatja, hogy a cukorrépa-termelés bizonyos határig, pl. a szántóföld-terület 25-30%-ig kiterjesztve nemcsak hogy a termelő egyenes jövedelmét fokozza, hanem még a szántóföldjeink nek termő erejét is fenntartja, sőt növeli.

A cukorrépa-termelésnek felvétele által képesítve van a gazda olyan vetésforgást létesíteni, mely által a gabonafélék egymásutánja megakadályoztatik, s ez által nemcsak hogy megpihen a talaj, hanem a gaz elszaporodása is tökéletesen meggátoltatik.

A cukorrépa-termelés által némileg még az elemi csapások ellen is biztosíthatja magát a gazda, a mennyiben a répa még az időjárás tekintetében sem annyira változatos mint a gabonafélék. Pl. verje el a jég a buzánkat, a rozsa meglepi és tönkre teheti minden kilátásunkat, a hosszas nyári esőzések megrongálják a kész kalangyainkat stb. mindezen esetekben a répa épen marad, sőt a júliusi és augusztusi esőzések gazdagon helyreépítik a répán azt a mit a buzán ártottak.

E röviden felsorolt előnyökkel szemben gondolkodó gazdáink nem lehetnek közömbösök a répa-termelés iránt. Ragadják meg ezért a kedvező alkalmat, mely a legközelebbi rdekük előmozdítását czélozza! **Reoli Károly.**

Felelős szerkesztőség:
Dr. MAGYARI KÁROLY TÜRÖK BERTALAN.
Kiadó-tulajdonos **WOKÁL JÁNOS.**

358. szám
1888.

Arverési hirdetés.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balászfalvi kir. járásbíró-ság 986-1888. számú végzése által Schmiedt Michael javára Klein Michael ellen 367 frt tőke, ennek 1888. év június hó 21-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 43 frt 49 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 402 frt 40 krra becsült 1 gárnitura butor, 1 piros fekete szöveti kanapé, 1 3 fősök kasztné, 1 kredenz, 1 arany keretű nagy tükrű, 2 aranyozott függöny tartó, 2 aranykeretű falikép, egy festett ágyfa, 6 párna, 1 kis párna, 2 nagy pihe derekai, 1 ripsz ágytakaró, több asztalnemű, ágynemű, bonyha felszerelvény, 1 varrógép, 1 óska zongora, több vasedény, pinzebeli edények, 1 lőszeker, 44 kalangya buza, 10 szekér szén és több más házi eszközök és tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a balászfalvi kir. járásbíró-sági 1779-1888. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Monorán alperes lakásánál leendő eszközökre

1888-ik év december hó 25-ik napjának délelőtt 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirott kiküldöttnek vagy írásban beadni avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Balászfalván, 1888-ik évi december hó 14-ik napján.
Királyi járásbíró-ság Balászfalván.
Thát György, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 6511-1888.

Pályázati hirdetés.

Alsófehérmegye nagyenyedi járásába kebelezett **megyeréki** körjegyzőség lemondás folytán üresedésbe jöven, annak betöltése czéljából pályázatot nyitattik.

Ezen körjegyzőséggel, mely **Megyerék**, **Lőrinczréve**, **Tompaháza**, **Paczalka**, **M.-K apud** és **Kissolyos** községekből áll — **442 frt** évi fizetés, **50 frt** évi lakbér és **30 frt** évi irodai átalány élvezete van egybekötve.

A magán-munkálatokért a szabályrendeletileg megállapított munka-díjak szedhetők.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni ohajtják, miszerint a törvényes kellékekkel bíró folyamodványaikát **jövő 1889 évi január hó 7-ig** hozzám küldjék be.

A választás 1889. évi január hó 8-án d. e. 2 órakor

MEGYERÉKEN

a körjegyzői irodában fog meg tartatni.

Nagyenyedi járás főszolgabírája.

Nagyenyeden, 1888. december 19-én.

SZÁSZ JÓZSEF, főszbiró.

Hirdetés.

Tudomására kívánom hozni a nagyérdemű közönségnek, miszerint a **nagyenyedi határon**, a **Mintás** nevű dűllő végén, az ugynevezett „**Hidegkut**” körül fekvő, **5-6 hold** területtel bíró **szántó földemet eladni** akarom.

Venni szándékozók értekezhetnek alólirottal.

Nagyenyed, 1888. december 21.

1-3 **DRÁGOMÁN DOMOKOS.**

Ünnepi és alkalmi

ajándékul legalkalmasabb.

IFJUSÁGI IRATOK, KÉPES KÖNYVEK

kaphatók:

Wokál János

könyvárusnál Nagyenyeden.

Jó gyermekek verses könyve. Karácsonyi és újvi ajándékul, írta Sántha Károly. Ára 1 frt 30 kr.

Ápa meséi mesék és versek jó gyermekek számára, írta Benedek Elek, ára 1 frt.

Kolumbusz Krištof. Amerika fölfedezése. Az ifjuság számára szerkesztette dr. Brozik Károly, ára 2 frt 40 kr.

Robinson Crusoe élete és kalandjai, átdolgozta Radó Antal, ára 1 frt 60 kr.

HÁZI SZÁRNYASOK, szép képes könyv, ára 1 forint.

PAPRIKA JANCSI színháza. ára 1 frt 60 kr.

ELEVEN VILAG, hat színes mozgó képpel s ugyanannyi kis történettel, ára 1 frt 40 kr.

Hazai állatok és azok használata, szemléltető képes könyv, magyarázta Gömbi Timos, ára 1 frt 20 kr.

AZ EZEREGYÉJ REGÉI, az ifjuság számára fordította Győry Ilona 15 képpel, ára 3 frt.

LEGSZEBB REGÉNYGYŰJTEMÉNY, tizen két mese a jó gyermekek számára 12 színnyomatu képpel 1 frt 30 kr.

KARACSONYEST és öt más elbeszélés az ifjuság számára, írta Schmidt Kristóf, ára 2 frt 30 kr.

PILLANGÓK, gyermekversek, írta Pósa Lajos, ára 1 frt 60 kr.

BÓRHARISNYA-ELBESZÉLÉSEK, az ifjuság számára, írta Cooper J. F. magyarra fordította Füredi Ignác 6 színnyomatu képpel, ára 2 frt.

TÜNDÉR LIGET, a gyermek-élet változatos képei, írta Mikszáth Kálmán, ára 2 frt 40 kr.

TÜNDÉR MESÉK tizenhét színes képpel, gyermekeknek meséli Elemér Bácsi, ára 2 frt.

Képes mesék, tizenhét színes képpel jó gyermekeknek meséli Józsi Bácsi, ára 2 frt.

REGÉK a görög és római óskorból. Grimm után átdolgozták Győry Vilmos és Győry Ilona, tizenkét eredeti rajzzal, második javított kiadás, ára 2 frt 40 kr.

Világ szép mesék, a gyermek-ifjuság számára meséli Benedek Elek, több színes képpel, ára 3 frt 60 kr.

Báró Münchhausen csodálatos kalandjai és utazásai, az ifjuság számára átdolgozta Sándor A. ára 1 frt 20 kr.

TÜNDÉRKERT. Legújabb, legszebb tündérmesék és elbeszélések gyűjteménye. Kis és nagy gyermekek számára. Összeállította Kalocsa Róza, ára 2 frt 50 kr.

Ifjusági színház, gyermek-előadások alkalmára. ára 1 frt.

SZÉKELY MESEMONDÓ, meséli Benedek Elek, ára 1 frt 20 kr.

MAGYAR IRÓNÓKRÓL, írta Faylné-Hentaler Mariska arcképekkel, ára 2 frt 50 kr.

KUJAK ANDRIS keleti utazása az ifjuság számára írta Gaál Mózes ára 1 frt 50 kr.

KÖSZÖNTŐ ÉS ÜDVÖZLETEK családi és iskolai ünnepekre a tanuló ifjuság számára írta Vargyas Endre, ára 1 frt.

Báró MANX KALANDJAI. Az ifjuság számára kidolgozta Füredi Ignác 100-ik 16 új képpel bővített kiadás, ára 1 frt 20 kr.

MAGYAR MESEKÖNYV, jó gyermekek mulattatására hét színnyomatu képpel Karlovsky Bertalantól, ára 2 frt 80 kr.

ANDERSEN újabb **MESÉI,** számos fametszvényvel és négy színnyomatu képpel, ára 1 frt 40 kr.

UTAZÁSOK és VADÁSZKALANDOK elbeszélések az állatvilágból, ára 1 frt 50 kr.

DERÉK FÉRFIAK, elbeszélések serdültebb ifjuság és a nép számára. Szerkesztette Mayer Miksa, ára 1 frt 80 kr.

Összetevészek kikerülése végett azonban csakis **PESTI Hirlap** irandó cím gyanánt.

Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.

PESTI HIRLAP

Élég legyen a **Mikszáth Kálmán** által írt „**A F. Ház**” című közkeletű országyűlési karcolatokról, továbbá a fővárosi közgyűlésről és törvénykezési eseteleiről írott mulató rajzokról, térséletről, apróságokról, stb. hivalkozni.

A Pest Hirlapnak van ma legbővebb naplír. színház- és törvénykezési rovata.

A távirati tudósításokra oly gondot fordít, hogy ma már a hirlap (hazai hírek) nagyobb részét is sűrűgyök képezik, mert a Pest Hirlapnak már az expresszlevél sem jön elég gyorsan.

A kifüldi nevezetesebb politikai és nem politikai eseményekről pedig az összes európai fővárosokból saját megbízott tudósítói küldenek — kitéve nem kímélve — mindig lehetőleg kimerítő sűrűgyököt.

Specialitást képez még a Pest Hirlapnak a mindenki által oly szívesen olvasott, tanulságos és szórakoztató szerkesztői térséletről rovata; (naponta több mint az összes naplópoké egész hétet át, ni a szerkesztőség és olvasó közönség között fennálló szíves és kölcsönös viszonyról tesz élénk tanulságos) csatlakozás viszonyról tesz élénk tanulságos) csatlakozás viszonyról tesz élénk tanulságos)

S bár a legérdekesebb kiállításnaponta (a helyi kivétel) két teljes ívet — 16 oldal — foglaltatott állapothoz ad az olvasó kezébe külön kedvezményű hitelesítést és egy zsemszólistát is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, minthi ma egyetlen európai lap sem nyújt közönségének.

Előfizetés — legérdekesebb postai utalvánnyal — a hó háromely naplótól kezdve eszközölhető s az előfizetési pénzek a Pest Hirlap kiadóhivatalába (Budapest, nádor-utca 7. sz.) küldendők.

Levelező lapon nyilvánított óhajja a Pest Hirlap egy héti ingyen és bérmentve kapható mutatónyal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7. sz.